

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Анестезіології, інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

Силабус навчальної дисципліни
«Екстрена та невідкладна медична допомога»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 30 годин, 1 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	Проведення навчальної дисципліни відбувається згідно затвердженого розкладу занять Клінічні бази кафедри- ООКЛ, Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка), ТОВ “ДІМ МЕДИЦИНИ”
Викладач(-і)	Завід. Кафедри Буднюк Олександр Олександрович К.мед.н., доцент Носенко Володимир Михайлович Асистент Потапчук Юрій Олександрович Асистент Данилова Ганна Олександрівна
Контактна інформація	Носенко В.М. 050-628-42-98 Потапчук Ю.О. 093-305-24-51 Данилова Г.О. 066-286-01-68 Носенко В.М. volodymyrnosenko@gmail.com Потапчук Ю.О. Dr.potapchuck@gmail.com Данилова Г.О. emergencyanna@gmail.com Очні консультації: четвер– з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00. Онлайн консультації: четвер– з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 Microsoft Teams або через Telegram/Viber. Посилання на онлайн- консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).
Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Екстрена та невідкладна медична допомога» є: організація і надання медичної допомоги при масових ураженнях за умов надзвичайних ситуацій; організація надання швидкої та невідкладної медичної допомоги в Україні; порядок надання невідкладної допомоги на амбулаторном прийомі стоматолога; коматозні стани; невідкладна допомога при ускладненні місцевого знеболення.

Мета дисципліни:

Підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних використовувати набуті компетентності для розв’язування складних задач та проблем у сфері стоматології та охорони здоров’я або у процесі навчання, що характеризуються невизначеністю умов і вимог та виконувати професійну діяльність лікаря-стоматолога.

Завдання дисципліни :

1. Засвоїти організацію та надання медичної допомоги при масових ураженнях за умов надзвичайних ситуацій.
2. Засвоїти організацію надання швидкої та невідкладної медичної допомоги в Україні.
3. Знати порядок надання невідкладної медичної допомоги на амбулаторному прийомі стоматолога.
4. Засвоїти етапи проведення серцево-легеневої та церебральної реанімації.
5. Демонструвати техніку підтримки прохідності дихальних шляхів, штучної вентиляції легень та закритого масажу серця, електричної дефібриляції.
6. Засвоїти базові основи патогенезу, діагностики та інтенсивної терапії коматозних станів.
7. Вміти оцінити тяжкість стану пацієнта з травмою, спланувати тактику надання допомоги пацієнту з поєднаними пошкодженнями.
8. Засвоїти принципи оцінки тяжкості, моніторингу та надання допомоги пацієнтам з черепно-мозковою, торакальною та скелетною травмами.
9. Знати невідкладну допомогу при травматичному та геморагічному шоках.
10. Знати і демонструвати розуміння етіології і патогенезу критичних станів, пов'язаних з алергічними реакціями. Демонструвати вміння надати невідкладну допомогу пацієнту з анафілактичним шоком.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен :

Знати:

Діагностику, тактику лікування та надання екстреної медичної допомоги відповідно до існуючих протоколів з медицини невідкладних станів:

1. електротравма
2. непритомність
3. зовнішня кровотеча
4. зупинка кровообігу і дихання
5. коми
6. опіки та обмороження
7. утоплення
8. шоки
9. травма кісток
10. набряк гортані, набряк Квінке
11. ускладнення місцевого знеболення

У програмі враховані невідкладні стани, які вимагають виконання відповідного протоколу з медицини невідкладних станів:

Вміти:

1. Ревізія і очищення ротової порожнини ручним і апаратним способами. Застосування орофарингеальної трубки, вентиляція пацієнта через маску з використанням ручного апарата для штучної вентиляції легень (Амбу), подання кисню.
2. Застосування назофарингеальної трубки. Показання і техніка інтубації пацієнта.
3. Застосування альтернативних методів забезпечення прохідності дихальних шляхів за допомогою ларингеальної маски, ларингеальної трубки, комбіт'юба.

- 4.Прийом Геймліха.
- 5.Фіксування язика.
- 6.Діагностика раптової смерті.
- 7.Класифікація і оцінка серцевого ритму.
- 8.Технологія серцево-легеневої реанімації при фібриляції шлуночків, шлуночковій тахікардії, безпульсовій електричній активності, асистолії. Діагностика причин зупинки серця, які можна усунути.
- 9.Техніка експрес-реєстрації електрокардіограми під час реанімації.
- 10.Техніка дефібриляції.
- 11.Техніка непрямого масажу серця.
- 12.Здійснення тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі.
- 13.Проведення ін'єкцій лікарських речовин (в/м, в/в струмінне та крапельне, п/ш).
- 14.Вимірювання артеріального тиску.
- 15.Вентиляція легень дитини за допомогою дихального мішка.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій та практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання : лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача

- **Лекції :**Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дисципліни. Лекторами можуть застосовуватись такі варіанти проведення лекцій як навчальна, інформаційна, лекція-візуалізація, лекція-дискусія, лекція-консультація. Під час лекції у вигляді презентацій демонструються граф-логічні схеми, діаграми, таблиці, малюнки, фотографії, відеофільми тощо
- **Практичні заняття:** бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком , інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань. Викладачем застосовуються інтерактивні методи навчання такі як «Мікрофон», «Незакінчене речення», «Дискусія», «Метод конкурентних груп», «Мозковий штурм», «Кейс» тощо.
- **Самостійна робота здобувача** з активною консультацією викладача: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне опанування алгоритмів спілкування з пацієнтом.

Зміст навчальної дисципліни

Тема№1: Організація і надання медичної допомоги при масових ураженнях за умов надзвичайних ситуацій

Надзвичайні ситуації (визначення поняття, класифікація).Невідкладна допомога при масових ураженнях в умовах надзвичайних ситуацій. Характеристика надзвичайних ситуацій. Поняття про Державну службу медицини катастроф. Принципи надання медичної допомоги при масових ураженнях в умовах надзвичайних ситуацій. Медичне сортування, критерії визначення сортувальних категорій постраждалих. Лікувально-евакуаційне забезпечення населення у системі Державної служби медицини катастроф. Етапи медичної евакуації.

Тема№2: Організація надання екстреної та невідкладної медичної допомоги в Україні

Розвиток медицини невідкладних станів і становлення її як клінічної спеціальності. Етика і деонтологія лікарів медицини невідкладних станів. Служба екстреної медичної допомоги. Рівні медичної допомоги, склад бригад ЕМД. Міжнародна класифікація ЕМД, алгоритм та етапність дій бригад екстреної медичної допомоги, карта медичної сортировки. Первинна медична допомога, первинна лікарська допомога. Принципи лікувально- діагностичного процесу на догоспітальному етапі.

Тема№3: Серцево-легенева реанімація

Термінальні стани, ознаки клінічної смерті. Етапи та методи серцево-легеневої і церебральної реанімації. Інтенсивна терапія постреанімаційної хвороби.

Тема№4: Коматозні стани

Кома невідомої етіології. Діагностика і невідкладна допомога. Кома при захворюваннях внутрішніх органів. Наркотична кома. Діагностика і невідкладна допомога.

Тема№5: Порядок надання невідкладної медичної допомоги на амбулаторному прийомі стоматолога

Організація роботи працівників стоматологічного кабінету при наданні невідкладної медичної допомоги. Обстеження пацієнта за методикою АВСДЕ. Критерії виклику реанімаційної бригади (бригади швидкої медичної допомоги). Стандарт оснащення кабінету лікаря-стоматолога для надання невідкладної медичної допомоги.

Невідкладна допомога при ускладненнях місцевого (ін'єкційного) знеболення. Алгоритм забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів. Діагностичні критерії та медична допомога при анафілактичному шоці, алергічному набряку Квінке.

Тема № 6: Невідкладна допомога при травматичних ушкодженнях

Патолофізіологічні процеси при травмі, політравмі. Класифікація політравми. Травма і гемостаз. Терапія політравми. Терапія розладів гемостазу при травмі. Черепно-мозкова травма (патогенез, клінічні прояви, терапія, знеболення, лікування внутрішньочерепної гіпертензії). Торакальна травма (переломи та множинні переломи ребер, контузія легень, пошкодження серця, тампонада перикарда).

Перелік рекомендованої літератури

Основна література:

1. Анестезіологія, інтенсивна терапія та невідкладні стани : навчальний посібник: за ред. проф. Владики А.С. та З.Д.Н.Т.України, д.мед.н., проф. Тарабрін О.О. Суми: Університетська книга, 2017
2. Анестезіологія, інтенсивна терапія і реаніматологія : навчальний посібник (ВНЗ I-III р.а.)/ А.А. Ілько.- 2-е вид., переробл.і допов., «Медицина», Київ, 2018
3. Симуляційна медицина. Досвід. Здобуття. Перспективи : навчальний посібник/ Запорожан В.М., Тарабрін О.О. Одеса: Університетська книга, 2018
4. Анестезіологія та інтесивна терапія / Л. П. Чепкій, Л.В.Усенко, Ю. Ю. Кобеляцький, С. О. Дубров; під редакцією Ф. С. Глумчера. - Київ: ВСВ "Медицина" 2021, 310-318 с.
- 5.Екстрена та невідкладна медична допомога. У VI Т. IV. Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі: підручник для студ. Вищ. Навч. Закл. / Крилюк В.О. та ін. – Київ: Ожива. – 2020. – 300 с.
- 6.Наказ № 1192 від 11 липня 2022 р. Міністерства охорони здоров'я

України «Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Надання медичної допомоги постраждалим з геморагічним шоком на догоспітальному та госпітальному етапах при травмі»».

7.Наказ МОЗ України від 02.03.2022 р. № 391 "Про затвердження Методичних рекомендацій щодо етапності надання медичної допомоги пораненим і травмованим".

8.Наказ МОЗ України від 15.03.2022 № 488 “Про затвердження Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій/воєнного стану”.

9.Наказ від 09.03.2022 № 441 "Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах".

Допоміжна:

1. 30 Невідкладних станів в терапії: навчальний посібник: за ред. Проф. Ю.М. Мостового. Вінниця, 2017
- 2.Наказ МОЗ України від 13.03.2022 № 478 “Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації надання екстреної медичної допомоги постраждалим внаслідок дії хімічних агентів на етапах евакуації”.
- 3.Notes on Clinical Airway Management. D. John Doyle. January 2018.- 150 p.
- 4.Atlas of common pain syndromes. Steven D. Waldman. Fourth edition. Philadelphia, PA: Elsevier, 2019. – 555 p.
- 5.Complications of Regional Anesthesia: Principles of Safe Practice in Local and Regional Anesthesia. Brendan T. Finucane, Ban C.H. Tsui/ Springer Internat. Publ. 2017. – 494 p.
- 6.Hiroyuki S, Eich I. General anaesthesia for elective cesarean section in resource-limited settings. J World Fed Soc Anaesth. 2019 Sept.

Електронні інформаційні ресурси

- 1.Міністерство Охорони Здоров'я України - <https://moz.gov.ua/>
- 2.Асоціація анестезіологів України - <https://aaukr.org/>
- 3.Офіційний сайт Американської Асоціації анестезіологів <http://www.asahq.org/homepageie.html>
- 4.Офіційний сайт Асоціації анестезіологів України - <http://aay.org.ua>
- 5.Офіційний сайт Британського наукового періодичного видання «British Medical Journal» - <http://www.bmj.com>
- 6.Офіційний сайт Європейської Асоціації інтенсивної терапії <http://www.esicm.org>
- 8.Офіційний сайт міжнародного наукового періодичного видання «Anesthesia and Analgesia» - <http://www.anesthesia-analgesia.org>
- 9.Офіційний сайт міжнародного наукового періодичного видання «The Lancet» - <http://www.thelancet.com>
- 10.Пошуковий ресурс медичної літератури: розділ «Анестезіологія та Інтенсивна терапія» - <http://www.twirpx.com/files/medicine/anaesthesiology/anesthesiology/>
- 11.Пошуковий ресурс медичної літератури «Cochrane Collaboration» <http://www.cochrane.org>
- 12.Пошуковий ресурс медичної літератури «PubMed»

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/>

13. Пошуковий ресурс наукової літератури «Scopus» - <https://www.scopus.com>

Пошуковий ресурс наукової літератури «Web of Science»

<http://ipscience.thomsonreuters.com/product/web-of-science/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи контролю:

Поточний контроль:

тести вихідного та кінцевого рівня знань за темою практичного заняття;
усна відповідь на стандартизовані питання за матеріалом поточної теми, попередніх тем та лекційного матеріалу;
розв'язування типових і нетипових клінічних ситуаційних задач;
контроль практичних навичок;
контроль активності здобувача під час роботи в малих групах.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
 2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: залік

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Завдання для самостійної роботи:

- **підготовка до практичних занять**
 - теоретична підготовка
 - виконання тестових завдань
 - вирішування ситуаційних задач
 - тренінг з виконання практичних навичок

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань,

- індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
 - проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.